

НИКОҲНИ КАЙД ЭТИШ

Никоҳ никоҳ тузишни хоҳловчи шахслар бу тўғрисида улардан бирининг яшаш жойидаги ФХДЁ органига белгиланган шаклдаги ариза билан муурожаат этган кундан бир ой ўтгач қайд этилади.

ФХДЁ органлари томонидан никоҳланувчи шахсларнинг никоҳини қайд этиш тўғрисидаги аризасини қабул қилишда белгиланган тартибда тиббий кўриқдан ўтиш учун йўлланма берилади, 50 ёшдан ошган никоҳланувчилар тиббий кўриқдан фақат уларнинг розилигига кўра ўтказилади

Никоҳланувчи шахсларнинг тиббий кўриги уларнинг доимий ёки вақтинча яшаш жойидаги психиатр врачлар, наркололар, тери-таносил касалликлари врачлари, фтизиатрлар (диспансер ва туман кабинетлари) томонидан тиббий кўриқ ўтказиш учун асос ҳисобланадиган ФХДЁ органлари томонидан берилган йўлланма бўйича Рухий, наркологик, захм, сил ва ОИВ/ОИТС касалликлари бўйича бепул ўтказилади

Никоҳланувчи шахсларнинг тиббий кўриги натижалари маълумотноманинг амал қилиш муддати уч ой.

Алоҳида ҳоллар (ҳомиладорлик, бола туғилиши, бир тарафнинг касаллиги ва бошқалар)да никоҳ ариза берилган кун тузилиши мумкин.

Никоҳни қайд этиш муддатини узайтириш никоҳ тузувчиларнинг биргаликдаги аризаларига биноан кўриб чиқилади. Айрим ҳолларда етарли асослар бўлган тақдирда, шунингдек ФХДЁ органининг ташаббуси билан ушбу муддат уч ойгача узайтирилиши мумкин.

Қонун никоҳланувчи шахслардан ҳатто биттаси илгари қайд этилган никоҳда турган шахслар ўртасида никоҳ тузилишини тақиқлаши сабабли аризани қабул қилиш вақтида ФХДЁ органи шахсини тасдиқловчи ҳужжатлари бўйича аризачиларнинг қонуний никоҳда туриш-турмаслигини текшириб кўриши керак. Оила кодексининг 16-моддасига мувофиқ:

лоақал биттаси қайд қилинган бошқа никоҳда турган шахслар ўртасида; насл-насаб шажараси бўйича тўғри туташган қариндошлар ўртасида, туғишган ва ўғай ака-укалар билан опасингиллар ўртасида, шунингдек фарзандликка олувчилар билан фарзандликка олинганлар ўртасида;

лоақал биттаси руҳият бузилиши (руҳий касаллиги ёки ақли заифлиги) сабабли суд томонидан муомалага лаёқатсиз деб топилган шахслар ўртасида никоҳ тузишга йўл қўйилмайди.

Никоҳга кириш ҳақидаги аризани беришда

шахсни тасдиқловчи ҳужжатлар: паспорт,

ҳарбий билет, офицер ёки

прапоршчикнинг шахсий гувоҳномаси кўрсатилиши керак.

никоҳда турмаслиги ҳақида маълумот ёки аввалги никоҳ

тугаганлиги ҳақидаги ҳужжат тиббий кўриқдан ўтганлиги

ҳақида маълумот

ИИБ томонидан вақтинча паспорт ўрнига берилган маълумотнома билан никоҳ қайд этилишига йўл қўйилмайди

Агар никоҳ тузишни хоҳловчи ҳарбий хизматчи никоҳга кириш ҳақидаги аризани хизматни ўтаётган жойида берса, тегишли ҳарбий қисм ёки муассаса жойлашган манзил ҳарбий хизматчининг яшаш жойи ҳисобланади.

Никоҳни қайд этиш фақат никоҳланувчи шахсларнинг иштирокида амалга оширилади. ФХДЁ органлари никоҳланувчи шахсларнинг тиббий кўриқдан ўтганлигига ҳамда ушбу текширувларнинг натижалари тўғрисида уларнинг хабардор эканлигига ишонч ҳосил қилиши керак.

Никоҳнинг ишончнома бўйича ёки вакил орқали, шунингдек тиббий текширувдан ўтганлиги тўғрисида маълумотнома бўлмаганда қайд этилишига йўл қўйилмайди.

ФХДЁ органлари ходимлари никоҳни қайд этиш вақтида уларга маълум бўлган шифокорлик сирларидан иборат бўлган маълумотларни ошкор этганлиги учун жавоб берадилар.

Никоҳни қайд этишда никоҳланувчилар ўз хоҳишларига кўра иккаласидан бирининг фамилиясини умумий фамилия сифатида танлашлари ёки ўзларининг никоҳгача бўлган фамилияларида қолишлари мумкин.

Эр ва хотиннинг паспортларига ёки шахсини тасдиқловчи бошқа ҳужжатларига штамп қўйилади ва никоҳнинг тузилган вақти ва жойи, далолатнома ёзуви рақами, эр (хотин)нинг фамилияси, исми ва отасининг исми, туғилган йили ёзиб қўйилади.

Никоҳланувчилардан бири эр ёки хотиннинг фамилиясини қабул қилмоқчи бўлса, унда паспортини алмаштириши зарурлиги тўғрисида огоҳлантирилади.

Никоҳни қайд этганлик учун белгиланган тартибда давлат божи ундирилади.

МДХ давлатлари, чет эл фуқаролари, фуқаролиги бўлмаган шахсларнинг ва Ўзбекистон Республикасининг хорижда яшовчи фуқароларининг никоҳини қайд этиш

Ўзбекистон Республикасининг Оила кодексига мувофиқ Ўзбекистон Республикаси ФХДЁ органларида Ўзбекистон Республикаси фуқароларининг МДХ мамлакатлари, чет эл фуқаролари ва фуқаролиги бўлмаган шахслар билан никоҳини қайд этиш ҳамда чет эл фуқаролари ўртасидаги никоҳни қайд этиш умумий асосларда амалга оширилади.

Озодликдан маҳрум этиш жойларидаги шахслар билан никоҳга кириш

Жазони ижро этиш муассасасида жазони ўтаётган шахслар билан никоҳни қайд этиш шу муассаса жойлашган ҳудуддаги ФХДЁ органи томонидан амалга оширилади.

Маҳкум билан никоҳга киришни хоҳловчи шахс, никоҳга кириш ҳақидаги махсус шаклдаги аризининг ўзига тааллуқли қисмини тўлдириб ўзи доимий яшаётган ёки жазони ижро этиш муассасаси жойлашган ҳудуддаги ФХДЁ органига топширади. ФХДЁ органи аризада келтирилган маълумотларни ариза берувчининг шахсини тасдиқловчи ҳужжати билан солиштиради, аризада қайд этилган маълумотларнинг тўғрилигини ва аризачининг имзосини тасдиқлайди ва унга аризани қайтаради. Шундан сўнг маҳкум билан никоҳга киришни хоҳловчи шахс бу аризани маҳкумга бериши учун жазони ижро этиш муассасаси маъмуриятига топширади.

Маҳкум билан никоҳга кириш ҳақидаги аризани олгандан кейин, жазони ижро этиш муассаса маъмурияти уни тегишли жойини тўлдириш учун маҳкумга тақдим этади. Жазони ижро этиш муассасаси маъмурияти тўлдирилган аризадаги маълумотларни маҳкумнинг шахсий йиғмажилдидаги маълумотлар билан солиштиради, уларнинг ҳақиқийлигини ва имзосини тасдиқлайди ва аризани жазони ижро этиш муассасаси жойлашган мазкур ҳудуддаги ФХДЁ органига юборади.

Агар маҳкумнинг шахсий йиғмажилдида унинг оилавий ахволи тўғрисида маълумотлар тўлиқ бўлмаса, кам ёки ноаниқ бўлса, у ҳолда жазони ижро этиш муассасаси маъмурияти бу маълумотларни тегишли ташкилотлар ва муассасалар орқали уларни талаб қилиб олиш ёки аниқлаш чораларини кўради.

Жазони ўташ муассасалари маъмурияти судланганларни никоҳдан олдин тиббий кўрикдан белгиланган тартибда ўтказди.

Маҳкум билан никоҳни қайд этиш ФХДЁ органи билан келишилган ҳолда жазони ижро этиш муассасаси маъмурияти томонидан белгиланган бинода никоҳга кирувчиларнинг иштирокида амалга оширилади.

Маҳкум билан никоҳга кирувчи шахсга ФХДЁ органи томонидан никоҳ қайд этилганлиги ҳақида гувоҳнома берилади.

Маҳкумнинг шахсий йиғмажилдидаги анкетасига ФХДЁ органи томонидан штамп босилади, эр ёки хотиннинг фамилияси, исми ва отасининг исми, туғилган йили, ФХДЁ органининг номи ва никоҳ тузилган сана ва далолатнома ёзуви рақами ёзиб қўйилади. Худди шундай маълумотлар эр-хотинларнинг паспортларига ҳам киритилади.

Судгача эҳтиёт чораси сифатида қамокда ушлаб турилган шахслар билан никоҳни қайд этиш тергов ишини олиб бораётган мансабдор шахс ёки орган рухсати билан шу ҳудуддаги ФХДЁ органи томонидан тергов изолятори (қамокхона)да амалга оширилади.